

TARTALOM

Magyar szövetség

■ Programokban gazdag ősz Brünnben	2
■ Vendégek voltunk Ostraván	7
■ Pilseni mozaikok	8
■ Évzárók az alapszervezetekben	11
■ Prágai Magyar Bál 2012	12

Civil világ

■ Új kopjafa az austerlitzai csatamezőn	18
■ Megemlékezések a szabadságharc évfordulójáról	19
■ Lezárult a Liszt Ferenc emlékévk	23

Megtudtuk

■ Megtudtuk	25
-------------------	----

Magántörténelem

■ Poljaková Taťána – Családi históriák	27
--	----

Tarisznyámban találtam

■ Kedves gyerekek!	29
--------------------------	----

Hirdetés

■ Előfizetés, megrendelőlap	40
-----------------------------------	----

OBSAH

Svaz Maďarů

■ Na programy bohatý podzim v Brně	2
■ Na návštěvě v Ostravě	7
■ Plzeňská mozaika	8
■ Výroční schůze základních organizací	11
■ Maďarský ples v Praze	12

Civilní svět

■ Nový památník na slavkovském bojišti	18
■ Vzpomínky na výročí revoluce	19
■ Skončil rok Franze Liszta	23

Dozvěděli jsme se...

■ Dozvěděli jsme se	25
---------------------------	----

Soukromé dějiny

■ Taťána Poljaková – Rodinné historky	27
---	----

Nalezli jsme to v brašně

■ Milé děti!	29
--------------------	----

Inzeráty

■ Předplatné	40
--------------------	----

www . PragaiTukor . com

A Prágai Tükör melléklete / Příloha časopisu Prágai Tükör
2012 / 1

Programokban gazdag ősz Brünnben

A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége brünni szervezetének 2011. évi rendezvénynaptárából sem maradhattak ki a már hagyományos Magyar Kulturális Napok.

Az idei rendezvénysorozat nyitó programja a „Magyar Buli” volt, amelyre október 15-én került sor. A rendezvényt szervezetünk a Kőrís néptáncsoporttal és a Kazinczy Ferenc Diákklubbal karöltve szervezte meg. A „Magyar Bulival” a Kőrís táncsoport zenés-néptáncos magyar estjeinek hagyományát folytattuk, s ismét sikerült több tucat embert – korra, nemre és nemzetiségre való tekintet nélkül – a magyar népzene és néptánc élvezetére csábítanunk, s táncra is bírunk. Az est vendégei a szlovákiai Dunaág néptáncgyűttes és a prágai Nyitnikék táncsoport tagjai voltak, a talpalávalót a győri Németh Dénes és zenekara húzta, frissítőről, igazi magyaros gulyásról és somlói galuskáról pedig a Kazinczy Ferenc Diákklub gondoskodott.

Rendezvényeink az október 22-i magyar nyelvű szentmisével, ünnepi megemlékezéssel és koszorúzással, valamint a Liszt Ferenc-emlékműsorral folytatódtak. Ezekre a rendezvényekre ezúttal nem térek ki bővebben, hiszen Jégh Izabella és H. Tóth István jóvoltából részletes beszámolót olvashattak róluk a Prágai Tükör 2011/5. számában.

November 2-án Simon Attila történész, a révkomáromi Selye János Egyetem tanszékvezető docense volt a vendégünk, aki már évek óta visszajáró, sokak által kedvelt előadónk. Mint mindig, most is lenyűgöző és érdekfeszítő előadásnak lehettünk részesei, melynek témája szorosan kötődött Attila közelmúltban megjelent monográfiájához, amelyben a szlovákiai magyarok történetében meghatározó jelentőségű 1938-as év előzményeit és eseményeit dolgozta föl.

A messzi Székelyföldről, Marosvásárhelyről érkezett Csehországba novemberben Bernád Ilona születésű, természetgyógyász, népi gyógyászati szakíró és gyűjtő, aki a prágai orvostalálkozón elhangzott előadásán kívül november 14-én a brünni magyarokat is megtisztelte látogatásával és a „Magyar népelet és gyógyászat” című előadásával. Beszámolt a Kárpát-medence magyarlakta területein tett néprajzi, népi gyógyászati gyűjtőútjairól, őseink sok helyen még napjainkban is elevenen élő gyógyító hagyományairól, az egészség és betegség különböző megítéléséről egykor és ma. Az előadás iránti élénk érdeklődést mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy klubhelyiségünk zsúfolásig telt meg a kíváncsi hallgatókkal.

A Magyar Kulturális Napok gálaestjét november 26-án szerveztük meg, mégpedig a már hagyományosnak számító helyszínen, a Kozák Hotelben. A gálaest műsorát, amely a „Szivárványos az ég alja” címet viselte, a magyarországi Mezőtúrról érkezett Szivárvány citerazenekar szolgáltatta. A citera jellegzetes, pengetéssel megszólaltatott magyar húros népi hangszer. Az egyébként is élvezetes műsort a fináléban felhangzott szatmári táncok tették még színesebbé és felejthetetlenné, hiszen ekkor kapcsolódott be a programba a Kőrís táncsoport

Bernád Ilona természetgyógyász, népi gyógyászati kutató előadása

két táncosa, akik így élő zenekari kísérettel mutattak be a közönségnek egy kis ízelítőt a szatmári táncagyományból, talán mondanunk sem kell, hogy hatalmas sikerrel. A gálaest egész ideje alatt megtekinthető volt a jellegzetes mezőtúri fazekasművesség termékeiből és kézimunkákból készített kiállítás. A kiállított tárgyak egy részét elárverezték, s az ebből befolyt összeget mezőtúri vendégeink a brünni magyar gyerekek adventi műsorának megszervezésére ajánlották föl. A gálaestet megtisztelte jelenlétével a Csemadok Pozsonyi Városi Választmányának és Pozsonypüspöki Alapszervezetének küldöttsége, Duka Zólyomi Árpád VV-elnök, Jégth Izabella VV-titkár és Nagy Elza pozsonypüspöki elnök vezetésével. A gálaműsor után a jó hangulatú Katalin-bállal zártuk az estét és a 2011. évi Magyar Kulturális Napokat.

Az őszi szezon és egyben az elmúlt év utolsó rendezvényére az adventi időszakban, december 10-én került sor a Nemzeti Kisebbségek Házának nagytermében. Szvorák Katalin népdalénekes és Andrejszki Judit énekes-zenész „Csillagoknak Teremtője” című adventi nép- és egyházzenei koncertjükkel varázsolnak ünnepi pillanatokot és érzéseket mindannyiunk – kicsik és nagyok – szívébe ezen az adventi szombat délutánon.

Végezetül nem marad más hátra, minthogy ezúton is köszönetet mondjunk minden kedves tagunknak és támogatóknak, akik ehhez a gazdag és sikeres rendezvénysorozathoz bármilyen módon hozzájárultak, s megszervezésében a segítségünkre voltak.

*Ambrus Tünde
a szerző felvételei*

*A Magyar Kulturális Napok gálaestjének megnyitója
balról: Duka Zólyomi Árpád (Pozsony), Fazekas Mónika, Detáry Attila, Patkós Éva
(Mezőtúr)*

A mezőtúri Szivárvány citerazenekar műsora

Katalin-bál

Mezőtúri kézműves termékek kiállítása

Szvorák Katalin és Andrejszki Judit adventi koncertje

Vendégek voltunk Ostraván Amiről nekünk is el kellene gondolkodnunk

A prágai alapszervezetnek vagyunk tagjai. Már 1992, a CSMMSZ megalakulása óta. Lelkesen vettünk részt pezsgő életében, a kitűnő hangulatú baráti együttlétben, a gazdag kulturális programokban, a Magyar Kulturális Központ előadásain éppúgy, mint a saját rendezvényeinken, szavalóversenyeken, előadásokon. A jól szervezett kirándulásokon ismerkedtünk történelmünkkel, kultúránkkal Magyarországon, Lengyelországban, Erdélyben. Lelkesek voltak vezetőink is, például Becske Kati és a többiek, akik nagy szeretettel és lelkesedéssel áldozták fel minden szabad pillanatukat.

Ez jutott most eszembe, amikor most a Tükörben az ostravai magyarokról szeretnék írni. Az ostravai alapszervezet valamivel később alakult meg, mint a prágai, de már ők is rég megünnepelték 15 éves születésnapjukat. Sajnos férjemmel, Lászlóval, először látogattunk el Ostravába november 24-én, a Katalin-bálba. Az ostravai magyarokat viszont már jól ismertük, hiszen ők sűrűn látogatnak Prágába, Brünnebe, Teplicére vagy Pilsenbe, pedig a távolság egyforma Prágából Ostravába, vagy Ostravából Pilsenbe. Köszönetet szeretnék mondani az ostravai vezetőségnek és tagjainak azért a meleg fogadtatásért, szeretetért, amivel minket fogadtak. Elég hideg nap volt 24-én, pénteken, amikor vonattal Ostravába értünk. A jeges szélben fagyoskodó Vilma azonban lelkesen integetett és a már lefoglalt szállásunkra kísért. Letettük csomagunkat, s máris indultunk székelyükre, második otthonukba. Kellemes meglepetésünkre ott már várt ránk az elnöknő, Anna és a többi tag. Majd együtt vártuk a magyarországi vendégek érkezését Hajdúszoboszlóról. Terített asztallal és meleg vacsorával fogadtak mindannyiunkat. De nem ez volt a lényeg, hanem a belőlük sugárzó szeretet és öröm, hogy együtt vagyunk.

Én akkor kezdtem el gondolkozni azon, hogy mi az a titok, ami őket ennyire összetartja, hogy oly lankadatlan lelkesedéssel és szeretettel végeznek el minden feladatot. Akkor eszembe jutott egy egyszerű rugó, amit ha kezembe veszek és húzni kezdem, majd óvatosan visszaengedem, állandóan és jól működik. Mint az ostravaiak. Bár nekik is családjuk van, dolgoznak, nem felejtik második otthonukat. Név szerint meg sem nevezhetnék, ki mit csinál a szervezetért. A mi érzésünk az volt, hogy Anna elnöknőtől kezdve bármelyik tagig egyformán, barátságban munkálkodnak, együtt oldják meg a nehézségeket, együtt viselik a fáradságot, együtt örülnek a sikereknek. Ez az a rugó, ami náluk állandóan működik. Sokat tanulhatnánk Tőlük! Mert nem csak nekem, hanem nagyon sok tagnak fáj, hogy mi sajnos itt Prágában, vagy ahol most lakom, Pilsenben is már annyira túlfeszítettük a rugót, hogy bármikor elpattanhat. Szeretnénk, ha a rugó újra olyan lenne mint rég. Tisztelt Vezetőség, kérünk benneteket, vegyünk Róluk példát és induljunk újra. Tanuljunk tőlük.

Az ostravai alapszervezetnek meg sok sikert az új évben. Ugyanis úgy éreztük magunkat, mint odahaza a szülői házban!

A bálon szintén résztvevő Molnár Péter és leánya nevében is

Szabó Ilonka és László

Pilseni mozaikok

Köztudottan kis alapszervezet vagyunk. Bizonyára ez „nevelt” egy kis szerénységre, nevezetesen arra, hogy szervezeti életünkről szóló tudósításokkal csak három-négy hónapokként jelentkezzünk. Így történt most is, ám ezúttal egy kis büntudatom támad, s azon medítálok: olykor talán mégsem kellene annyira szerénynek lennünk, hogy csak ily nagy időközökben hallassunk magunkról! Hisz ahogy számbaveszem, miről is kellene írnom, hát bizony úgy érzem, jogos a büntudat. Két esemény ugyanis (Szőke László nagykövet úr látogatása és tisztújító évzárónk) – szerénység ide, szerénység oda – megérdemelt volna egy külön beszámolót. Elnézést kérek, hogy nem így történt.

Szőke László nagykövet látogatása

*Nagyköveti előadás
Esterházyról*

Ha egy gyors közvéleménykutatót tartanék tagjaink körében, bizonyára mindenki ezt a zimankós, szürke novemberi napot nevezné az elmúlt év legderűsebb, legszínesebb napjának. A véletlenek szerencsés találkozása is segített ebben. Komorousová Teri felfedezett városunkban egy Visegrád néven nemrég megnyílt magyar vendéglőt. Kuczman Miklós elnökünk pedig elhatározta, hogy itt ünnepli meg 75-ik születésnapját. Így nem kellett azon tanakodnunk, hol is fogadjuk az alapszervezetünket látogatásával megtisztelő Nagykövet urat. Szerény kis székházunk bizony kicsinek bizonyult volna, a szépszámban összesereglett tagok, családtagok, érdeklődők fele sem fért volna el benne...

Így azonban meghitt hangulatú esténk volt. Azt érezhettük, hogy ebbe a kis, magyar vendéglőbe üzenetet küldött az anyaország is... Üzent, hogy nem vagyunk egyedül. Sem örömeinkben, sem olykor hiábavalónak látszó küzdelmeinkben sem. A Nagykövet úr nem jött „üres kézzel”. A baráti beszélgetéseket megelőzően egy nagyívű, hiánypótló (!) előadást hallgathattunk meg Esterházy Jánosról. Tragikus életéről, és arról a nagy erőfeszítésről, amelyet rehabilitálásért tesznek oly sokan, itthon és külföldön, köztük maga az előadó, dr. Szőke László is. Köszönjük.

Prágai Magyar Kulturális Napokra utaztunk...

Néhány nap múlva, pontosabban november 20-án már mi utaztunk újra. A cél ezúttal Prága volt. No nemcsak a kezdődő sajátos adventi hangulat csábított a

A résztvevők

fővárosba. Nem. Színházba igyekezett elég népes csoportunk. A Divadlo U Hasičů-t teljesen megtöltő nézősereggel együtt ünnepeltünk egy lelkes, kitűnő együttest, a Felvidéki Rockszínházat. „A Megfeszített” című előadásuk felejthetetlen, megrendítő nagy élményt jelentett számunkra.

Évzáró és tisztújító taggyűlés

Egy kellemes családi hangulatú évbúcsúztató után nemsokkal arra ébredtünk, hogy bizony az évszám végén egyes helyett már kettőt kell írunk. S bár állítólag ez az év elhozza a világvégét... mi, optimistákhoz méltó módon mégis megtartottuk esedékes tisztújító közgyűlésünket. Sőt, fittyet hányva a komor jóslatokra, megválasztottuk az új vezetőséget is! Elnökünk továbbra is Kuczman Miklós maradt, a vezetőség tagjai pedig: Dudák Sándor, Komorousová Teréz és e sorok írója.

Szöke László gratulál

Szó esett a városban fellépő, a magyar kultúrát képviselő színházakról éppúgy, mint a Tükör javuló színvonaláról (a fotó anyaga kivételével). Na és – minek is tagadnánk, anyagi lehetőségeinkről, a nem kevésbé fontos pénzről is, ami bizony kevés, ám a végkövetkeztetés szerint, ha addig is kell nyújtózkodnunk, ameddig a takarónk ér, ha vannak ötleteink, elképzeléseink, és a megvalósításukhoz nélkülözhetetlen akaratunk és tennivágyásunk, akkor az a takaró bizony meghosszabbítható!

S talán az a fránya „világvége” is elkerülhető...

Weszely Éva

Évzárók az alapszervezetekben

Az év elején, tehát még a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének márciusi tisztújító küldöttközgyűlés előtt, az alapszervezetek évzárókat tartottak, amelyeken tisztújításra került sor. Az egyes alapszervezetek élén a következő években ezek a megválasztott elnökök fognak állni:

Brünn: Fazekes Mónika

Lovosice: Pospíšilová Iveta

Ostrava: Rákóczi Anna

Pilsen: Kuczman Miklós

Prága: Mátis Károly

Teplíce: Kulina Ferenc

(PT)

Prágai Magyar Bál 2012

(képriport)

Csak komolyan

Frissítők

Csak vidáman

Hová ment a gőzös

Fiatal csillagok

Hálás nézők

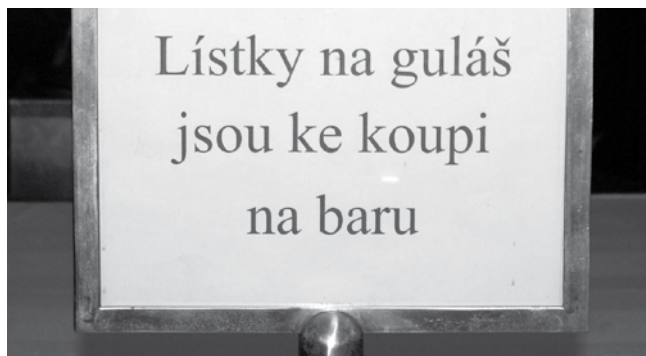

Húzzátok, húzzátok

Most enyém a ritmus

Gulyás is volt

Megnyitó

Palágyiék is járták

Tomboláhúzási hangulat

Vajon mire gondol

Sietni kell a nyereményért

Tánc közben

Szöke László és Rákóczi Anna

Új kopjafa az austerlitz csatában elesett magyaroknak

Tavaly december óta immár két kopjafa emlékeztet azokra a magyar katonákra, akik több mint két évszázada, 1805. december 2-án részt vettek és életüket veszítették a híres austerlitz csatában, amelyet Bonaparte Napóleon francia császár legnagyobb győzelmeiként tart számon a történelem.

A „három császár csatájában” a dél-morvaországi Austerlitznél (ma Slavkov u Brna) Napóleon legyőzte a számbeli túlerőben lévő egyesült osztrák-orosz seregeket, amelyeket személyesen I. Ferenc osztrák császár és I. Sándor orosz cár vezetett. Az egynapos, rendkívül véres csata, amelyben mintegy 200 ezer katona harcolt, majdnem 40 ezer áldozatot, s húszezer sebesültet követelt. A franciák 30 ezer hadifoglyot ejtettek, akik között több orosz tábornok is volt. A csata után néhány nappal Párizs és Bécs megegyezett és békét kötött. Ez a megállapodás pozsonyi béke néven vált ismertté.

Történelmi dokumentumok tanúsága szerint az egyesült osztrák-orosz hadsereg kötelékében a csatában két székely határőrezred is részt vett. A határőrezredek létszáma mintegy 1300-1300 fő volt. A csatában elesett magyar katonák pontos száma nem ismert.

A véres ütközetben elesett magyarok emlékét idéző első kopjafát öt éve, 2006 december elején az egykori csatatér szélén fekvő Telnice (régén Telnitz) falucskában állították fel. Az akkori kopjafaállítás legfőbb kezdeményezője a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének brünni helyi szervezete volt magyarországi intézetekkel és hagyományörzőkkel együttműködve.

Tavaly decemberben eredeti székely kopjafa is került az első kopjafa mellé, amelynek felállítását a Brünni Magyar Polgári Egyesület kezdeményezte. A kopjafa Kövér György hagyományörző, a gidófalvi Szilaj Hagyományörző Egyesület tagjának alkotása. Ünnepeles felavatásán mintegy 150-200 személy vett részt, közülük több tucatnyian székely, magyar és lengyel honvéd, illetve huszár hagyományörző egyenruhában.

A magyarországi és székelyföldi hagyományörzőket, a Zrínyi

Miklós Nemzetvédelmi Egyetem oktatóit és diákjait, valamint a helyi érdeklődőket František Kroutil, Telnice község polgármestere köszöntötte. Megjelent Szőke László prágai magyar nagykövet is.

Hende Csaba honvédelmi miniszter üdvözlő levelét Lelovics Pál, a Brünni Magyar Polgári Egyesület elnöke olvasta fel. Ünnepi beszédet Pál István, a szovátai 15. Mátyás Huszárezred képviselője mondott. A himnuszok – székely, magyar, cseh – és a díszsortűz elhangzása után a résztvevők megkoszorúzták a kopjafákat. Koszorúzott a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének brünni szervezete is.

Az austerlitz csatatér színhelyén 1910-1912 között épült fel egy központi emlékmű, a Béke Síremléke. Költségeit az Osztrák-Magyar Monarchia lakossága körében összegyűjtött pénzből, valamint a francia és az orosz kormány ajándékából fedezték. A kriptában mintegy 34 ezer katona nyugszik. Döntő többségük orosz.

Az austerlitz csatatér nagyon népszerű és a külföldi turisták által gyakran látogatott idegenforgalmi célpont.

Kokes János

Március 15-i megemlékezés Brűnbn

A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége brűnni szervezete és a Kazinczy Ferenc Diákklub idén is közösen emlékeztek meg az 1848/49-es magyar forradalomról és szabadságharcról annak 164. évfordulóján. Az ünnepi megemlékezésre 2012. március 15-én került sor a Špilberk vár falán elhelyezett magyar jakobinusok emléktáblájánál. A résztvevőket Ambrus Tünde köszöntötte, és Bajza József Ébresztő című verse segítségével idézte fel a magyar reformkor és a szabadságharc eszmeiségét. A megemlékezést Tóth Péter hegedűjátéka varázsolta igazán különlegessé. Ezután a két szervezet képviselői elhelyezték az emléktáblánál a tisztelet virágait, s a megemlékezés a Himnusz eléneklésével zárult.

(ambrus)

Prágai megemlékezés a szabadságharc évfordulójáról

A cseh- és morvaországi magyarok március 17-én szombat délután Prágában emlékeztek meg az 1848-49-es magyar polgári forradalom és szabadságharc 164. évfordulójáról.

A nemzeti ünnep alkalmából a Cseh- és a Morvaországi Magyarok Szövetsége, az Együttélés Politikai Mozgalom és más csehországi magyar szervezetek képviselői Prágában koszorúkat és virágokat helyeztek el II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem emléktáblájánál a Kisoldali téren (Malostranské nám.).

Az emléktábla az 1989-es rendszerváltás óta hagyományos helye a csehországi központi március 15-i ünnepeknek. Az idei megemlékezésen részt vettek a prágai magyar nagykövetség diplomatái, a Prágai Magyar Kulturális Intézet képviselői, a prágai Ady Endre Diákkör, a szlovákiai diákklubok képviselői és magyar turisták is. Az ünneplők között nagy számban voltak a fiatalok.

Az ünnepségen részt vett egyebek között Rákóczi Anna, a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének elnöke, Kocsis László, az Együttélés Magyar Tagozatának elnöke, Buczkó István, a prágai magyar nagykövetség tanácsosa, Kiss Szemán Róbert, a Prágai Magyar Intézet igazgatója.

A megemlékezés végén a mintegy 200-250 résztvevő már hagyományosan közösen elénekelte a himnuszt.

Az ünnepségen elhangzott szónoklatok felidéztek és méltatták az 1848-49-es forradalmi események történelmi jelentőségét, s azok hatását a magyar és európai történelemre. A szónokok mához szólva hitet tettek a kárpát-medencei magyarság összefogásának és együttműködésének elmélyítése mellett, s rámutattak arra, hogy újjá kell teremteni, meg kell szilárdítani a magyar nemzeti egységet függetlenül a határoktól. Ugyancsak pozitívan méltatták a magyarság újraegyesítésének és szorosabb együttműködésének a lehetőségét is az Európai Unió keretén belül. A szervezetnek Csehország is tagja.

Március 15-e alkalmával megemlékezések voltak a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének néhány helyi szervezetében is. A dél-morvaországi Brünnben ebből az alkalomból megkoszorúzták Kazinczy Ferenc emléktábláját, aki a 18. század végén a jakobinus felkelés leverése után a Špilberk várbörtönben raboskodott. Erre hívja fel a figyelmet az emléktábla.

II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem emléktábláját 1985 áprilisában leplezték le a Kisoldali téren lévő volt jezsuita kollégium falán. A tábla a „nagyságos erdélyi fejedelem” prágai diákéveire emlékeztet.

A prágai magyarok évek óta azon igyekeznek, hogy emléktáblája legyen Prágában a szabadságharc egyik nagy hadvezérének, Görgey Artúrnak is, aki az 1840-es években egy ideig a Moldva-parti városban járt egyetemre, s ott is nősült. A Görgey Artúr Társaság tavaly végre megkapta az engedélyt az emléktábla felállítására, amelynek leleplezésére a tervek szerint májusban kerül sor. Évekig az volt a legfőbb probléma, hogy azoknak az épületeknek a tulajdonosai, amelyek az emléktábla elhelyezésében szóba jöhettek, nem akartak beleegyezni az emléktábla elhelyezésébe.

Csehországban a 2011-es népszámláláskor a nem végleges adatok szerint mintegy tízezeren vallották magukat magyarnak, ami egyharmaddal kevesebb, mint 2001-ben. A Prágában és környékén élő magyarok száma 2000-2200 körül mozog.

A Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége (CSMMSZ), amely a csehországi magyarok legnagyobb társadalmi szervezete.

Kokes János

Lezárult a Liszt Ferenc emlékév

Tavaly december 13-án jelen voltunk a prágai Platýz palota homlokzatán lévő Liszt Ferenc mellszobornál rendezett megemlékezésen, melyre Liszt Ferenc a Liszt-év csehországi rendezvényeinek záró aktusaként kerül sor. Szőke László, a prágai magyar nagykövet ünnepi beszédében a zeneszerző prágai látogatásairól emlékezett meg. Az esemény koszorúzással zárult.

Liszt Ferenc (1811-1886), a XIX. század egyik legnagyobb zeneszerzője és legkiválóbb zongoraművésze többször is ellátogatott Prágába. Első prágai fellépésére 1840. március 3-án (más források szerint 5-én) a Platýz (Národní třída 37. vagy Uhelný trh 11.) nevű legrégibb prágai bérház koncerttermében került sor, amelyen jelen volt az akkor 16 éves Bedřich Smetana is. A koncert hatalmas sikerrel végződött, így az eredetileg tervezett három prágai koncertből végül hat lett.

A koncertet megelőző hetekben az előkelő körökben legfőképp Lisztről folyt a beszélgetés. A legjelentősebb újságok hosszú cikkekben foglalkoztak a nagy magyar zongoravirtuózzal, nem hagyták ki a róla keletkezett híres legendákat sem. Főleg a prágai hölgyek izgatottan várták érkezését, az a pletyka járta, hogy lenyűgöző megjelenése miatt, „a hölgyek a kezét csókolják, arcképével ellátott brosstüket

Koszorúzás

Koszorúzás

hordanak, maradék kávéjéért harcolnak, hogy azt kis üvegben magukkal hordhassák, melldíszként hordják eldobott szivarvégeit”.

A Platýz ház homlokzatán (Martinská ulice č. 10.) elhelyezett mellszobor is tanúskodik az eseményről, amely Hana Wichterlová cseh szobrászművésznő alkotása (1962).

Liszt 1940-ben komponálta egyetlen, a cseh történelem ihlette zongoradarabját a Huszita dalt (Hussitenlied), amit gróf Karel Choteknek (1783-1868) ajánlott, annak, akiről a híres prágai Chotkovy kertek (Chotkovy sady) kapták nevüket.

Liszt közismert volt jótékonykodásáról. Az első koncertjének bevételét az U Alžbětinek na Slupi kórháznak, a másodikét pedig egy vakok intézetének ajándékozta.

1848-ban 450 aranyat küldött Smetának, aki az első zeneiskoláját szerette volna megnyitni az Óvárosi téren, és anyagi problémái miatt Liszthez fordult segítségért. Később ez a két nagy zeneszerző élete során többször is találkozott.

Liszt több koncertet adott még Prágában, az utolsóra 1846-ban került sor a Žofín palota koncerttermében. A következő látogatása 1856-ban valósult meg, az Esztergomi miséjének bemutató előadását vezényelte a Szent Vitus székesegyházban. A jelenlévők száma meghaladta a 4000-et.

Liszt Ferenc 1886. július 31-én halt meg. Augusztus 28-án a nagy magyar zeneszerzőről és zongoraművészről gyászünneppel emlékeztek meg a prágai Nemzeti Színházban.

*Šmejkal Magda
a szerző felvételei*

Megtudtuk...

Csehország-Magyarország barátságos labdarúgó mérkőzés lesz június elsején Prágában. A mérkőzésre az esti órákban a prágai Sparta Letnán álló stadionjában kerül sor.

Europa Jagellonica

Mintegy 350 értékes műtárgyat küld együttesen több mint 120 múzeum a világ szinte minden sarkából az Europa Jagellonica elnevezésű nagyszabású kiállításra, amely május 20-tól szeptember végéig lesz látható a közép-csehországi Kutná Horában.

A nemzetközi tárlat szervezői a műtárgyakkal a mai Csehország, Szlovákia, Magyarország, Lengyelország, Litvánia és Horvátország területén a 15. és a 16. században, tehát az akkori lengyel, a magyar és a cseh trónuson ülő lengyel Jagelló-házi királyok korában virágzó késő gótika és korai reneszánsz kultúrát és művészetet kívánják bemutatni. A projekt kidolgozója és legfőbb kurátora Jiří Fajt, a jelenleg Lipcseben és Berlinben tevékenykedő neves cseh művészettörténész.

A kiállításon festmények, szobrok, egyházi kegytárgyak, faragott oltárok és más műtárgyak lesznek láthatóak. Nagy érdeklődésre tarthatnak számot egyebek között Lucas Cranach és Albert Dürer festményei, Lőcsei Pál mester oltára vagy a zágrábi és a gniezdói katedrálisok kegytárgyai.

„Kutná Horára, mint a nemzetközi tárlat első színhelyére azért esett a választás, mert az 1500-es években a helyi ezüstbányászat nagyon gazdaggá tette a várost, s ennek következtében a legtehetősebbek nagyban támogatták a korabeli művészeket és művészetet” – mondta Fajt újságíróknak Prágában.

Közölte, hogy a tárlat olyan múzeumok értékes gyűjteményeiből áll össze, mint a madridi Thyssen-Bornemisza Museum, a párizsi Bibliothèque National de France, a bécsi Kunsthistorisches Museum, a berlini Staatliche Museen, az oxfordi Bodleian Library vagy a torontói Ontario Art Gallery. „A tárlatra szinte az összes fontos budapesti, krakkói és varsói múzeum is kölcsönzi Jagelló-kori kincseit” – szögezte le Fajt.

Kutná Hora után a nemzetközi tárlat előbb Varsóba, majd a jövő év első felében Potsdamba költözik, s később a többi közép-európai országban is látható lesz.

(kj)

Jubileumok

(Január-április)

80

Vodička Jiří, Teplice
Havran Ferenc, Prága

75

Rácz Ladislav, Prága
Vyšehradský Jan, Pilsen
Horváth Károly, Ostrava

70

Javorcsík Károly, Pilsen
Fekete Gizella, Teplice

65

Pindeš Tibor, Prága
Kubányi Irma, Ostrava
Reic Edit, Prága

60

Nagyová Jitka, Ostrava
Kossa László, Prága
Fehér Márta, Prága

Minden kedves jubilánsunknak szívből gratulálunk és további jó erőt, egészséget, sikert és sok-sok boldogságot kívánunk.

Prágai Tükör

Családi históriák

Íme itt a folytatása az olaszországi utunk históriájának 1982-ben. Tudatában vagyok annak, hogy az asszonyok örülni fognak, de a férfiaknak nem igen fog tetszeni az, hogy róluk semmi jót sem írok! (Sőt!) De ez a világ rendje szerintem.

Mi nők, asszonyok, anyák majdnem mindig a rövidebbet húzzuk. Ha az eredmény jó, nem a mi érdemünk. (Isten ments ezt egy férfi előtt hangoztatni!)

Tehát már folytathatom a megkezdett elbeszélésemet az üdülésünkről Lido de Jesoloban, amelynek szerencsés lefolyását férjem és fiam a saját sikerüknek tulajdonították.

Szóval sikerült a velencei kirándulás anélkül, hogy pénzünkbe került volna. Egy kicsit aggódtunk, mert sátrunkat és autónkat nyitva hagytuk, de mindent sértetlenül a helyén találtunk. Csodálkozva vettük észre, hogy a sátorunkhoz különböző csomagok, dobozok és más egyebek vannak rakva.

Rudi úr (akivel már ekkor jó barátok lettünk) megmagyarázta, miről van szó. A kempingben állítólag az a szokás, hogy azok, akik haza indulnak, kipakolják autójukból a fel nem használt holmikat (minek vigyék haza?) és azoknak hagyják, akiknek esetleg szükségük lehetne rá. Tehát mosóporok, szappanok, fürdő, napozó és további szükségletek. Továbbá eredeti csomagolásban teasütemények, bonbonok stb.

Nekünk ez nagy meglepetés volt, mivel mindez nálunk csak az úgynevezett „Tuzexben” volt kapható – nem cseh koronáért, hanem úgynevezett tuzexbonyért, ami viszont csak valutáért volt elérhető. Tehát sátrunk mellett „Tuzexre” találtunk. Most már arra a pénzre sem volt szükségünk, amelyet a hiányzó dolgok bevásárlására szántam.

A kempingünkben még egynéhány vendég tartózkodott – németek, hollandok, osztrákok –, és egyedül mi, csehek.

Az a gondolatom támadt, hogy megpróbálom „összeterelni” a megmaradt vendégeket. Sikerült!

Este összeültünk. Az idő még mindig kiváló volt. (Szeptember vége!)

Mindenki valamivel hozzájárult a piknikhez. Drága italok, ételek (sajtok, sonkák, sütemények) kerültek az asztalra. (Az asztalt és az ülőhelyeket faladákból rögtönöztük.)

Én az autónk egyik rejtékéből magyar pickszalámit húztam elő. Az ebből készített szendvicseimnek volt a legnagyobb sikere. Megmagyaráztam, hogy bár a férjem cseh, én magyar vagyok. Erre nagy éljenzésben részesültem. (Én vagy a szalámi?)

Mikor a tíznapi szabadságunkból öt nap letelt, Rudi barátunk és felesége pakolni kezdtek.

Figyelmeztettem férjemet és fiamat, hogy mivel új barátaink idősek, kínálják fel segítségüket.

Igazam volt. Hálásak voltak és megígérték, hogy visszaútunkon szívesen látnak bennünket náluk, Einringben. Néhány kilométernyire laknak Salzburgtól, amelyen keresztül fogunk hazautazni. Csak egy kis hiba volt a tervben. Einring, ahol laktak, nem Ausztriában van, hanem Németországban.

Erre a megjegyzésemre azért van szükség, hogy a későbbi fejleményeket megérthessük.

Nekünk ugyanis az útlevelünkben a vízumunk csak Olaszországba és Ausztriába volt érvényes. Németországba nem. Hiszi ezt valaki már manapság?

De hát „Fortuna szekerén” ültünk és ezért minden problémánk megoldható volt.

Másnap már a kemping majdnem teljesen kiürült. Itt-ott maradt még egy-egy ismerős az esti „muriból”, de azok is készülődni kezdtek.

Amikor már úgy véltük, hogy nekünk is „kiáll a rudunk”, egy öreg Volvo autóban megérkeztek azok, akikről érdemes lesz folytatni ezt az elbeszélésemet.

Folytatás következik.

Poljaková Tatána

Kedves gyerekek!

Székelyföld – Ținutul Secuiesc – Szeklerland

A Székelyföld Erdély legjelentősebb magyarok lakta vidéke, a területen mintegy hétszázezer székely él.

Bár a székelyek nyelve, kultúrája mindig is megegyezett a magyarokéval, eredetükről és a Kárpát-medencében való megtelepedésükről több elmélet is született. Egyes tudósok a hunokban, az avarokban, a kabarokban vagy a bolgároknak vélik felfedezni a székelyek őseit. Mások azt vallják, hogy még a honfoglaló magyarokat megelőzően, a VII. században telepedtek itt le, de olyanok is vannak, akik szerint Árpáddal együtt érkeztek a területre.

A kutatók közötti vita ellenére az mindenestre biztos, hogy az Ázsiából hozott kultúra sokkal erősebben fennmaradt a székelyek életében, mint a többi magyar népcsoportban. Népművészetükben a mai napig megtalálhatjuk az ősi vallások egyes motívumait, de egyedülállóak a számos helyen fellelhető rovásírásos emlékek is.

A középkorban a Székelyföld területe úgynevezett székekből állt, melyek a következők voltak: Marosszék, Udvarhelyszék, Csíkszék és Háromszék. Ez utóbbi a XVII. században Sepsiszékből, Kézdiszékből és Orbaiszékből alakult ki. Itt kell megemlíteni a Tordától délre fekvő Aranyosszékét is, mely szintén egy székely széknak minősült, de területileg nem érintkezett közvetlenül a Székelyfölddel, és napjainkban már alig élnek ott székelyek.

A székekben élő székelyek legfontosabb feladata mindig is a magyar állam keleti határainak védelme volt. Társadalmilag a magyar nemességhez tartoztak, ezért számos kiváltságot, többek között adómentességet is élveztek.

A területről a történelem folyamán több alkalommal is tömegesen vándoroltak el a székelyek, ezeket az „elcsángált” népcsoportokat csángóknak nevezik. A főbb csángó népcsoportok a Tatros folyó völgyében élő gyimesi csángók, a Brassó környékén élő barcasági (hétfalusi) csángók és a Kárpátokon túl élő moldvai csángók.

A második világháború után hozták létre a területen a Magyar Autonóm Tartományt, melyet az 1968-as közigazgatási átszervezéskor beolvasztottak a román megyerendszerbe. Ezek szerint az egykori Marosszékből Maros megye, Udvarhely- és Csíkszékből Hargita megye, Háromszékből pedig Kovászna megye lett.

(ET)

A székely himnusz

Csanády György életre hívója és 25 évig vezetője volt az 1920-ban – a trianoni döntés után – létrehozott Székely Egyetemista és Főiskolai Hallgatók Egyesülete (SZEFE) nevű önszervező és kulturális szervezetnek.

A Székely himnusz versét saját beszámolója szerint 1921-ben írta, a SZEFE májusi nagyáldozat névre keresztelt évenkénti ünnepélyes találkozója alkalmából. A vers címe nem tartalmazta a himnusz szót, a májusi nagy áldozatban egyszerűen csak kantátának nevezték. Zenéjét lánykarra komponálta Mihalik Kálmán és először 1922. május 22-én adták elő az Aquincumban rendezett találkozón, a zeneszerző jelenlétében.

Mihalik Kálmán még ugyanebben az évben, néhány hónappal később meghalt. Temetéséről aláíratlan szerkesztőségi cikket közölt az Új Élet, a Székely himnusz teljes szövegével együtt. „Amíg koporsóját a sírba eresztették, jó barátai igazán hulló könnyzáró közt a megboldogult szerezte székely Himnusz eléneklésével búcsúztatták, hogy az kísérje azt, aki életében csak dalolni tudott, még szenvedésében is” – írta az Új Élet, hozzátéve, hogy az egész gyásznép énekelt. Mivel a lap szerkesztője maga Csanády György volt, valószínűsíthető, hogy ő maga adta az új címet a versnek.

Az ének Erdélyben az Észak-Erdély magyar visszafoglalása és újbóli elvesztése közt eltelt néhány év kivételével egészen a kommunista rendszer bukásáig tiltott dal volt, büntették is az éneklését, de szűk körben, titokban mégis énekeltek, az elnyomás elleni tiltakozásként.

Magyarországon 1941 és 1944 között az iskolákban kötelezővé tették a tanulását, de Kríza Ildikó tanulmánya [1] szerint a nehéz dallam miatt ekkor még nem vált általánosan népszerűvé, ahogy a visszafoglalt Észak-Erdélyben sem. A cserkésztalálkozókon azonban már a két világháború közti korszakban is rendszeresen énekeltek, és elterjedését az erdélyi származású értelmiségiek, illetve a hozzájuk közel álló szervezetek is segítették. Másrészt az ellenállásra fogékony körökben még vonzóbbá tette a dalt. Az Amerikai Egyesült Államokba kivándorolt magyarok közt általánosan ismert volt, kultuszát ők is ápolták.

Az ének népszerűségét az is mutatja, hogy a huszadik század második felében folklorizálódott, több szövegváltozata alakult ki, bár ezek közt nem voltak nagyon jelentősek az eltérések.

A nyolcadik sor „Ne hagyd elveszni Erdélyt, Istenünk!” változata – ami ma a leggyakrabban énekelt változat – Kríza Ildikó szerint az amerikai magyarok közt terjedt el az 1970-es években. (Csanády György eredeti

szövege: „Ne hagyd el Erdélyt, Erdélyt, Istenem!”) Ám Kriza fölvetése abban a tekintetben nem állja meg a helyét, hogy ez az 1970-es években, a nyugati magyar emigrációban keletkezett változat, hisz több korabeli kotta, ill. hangfelvétel bizonyítja, hogy már a keletkezését követően ezzel a szöveggel élt a nyolcadik sor.

A himnusz a 2009. szeptember 5-én Székelyudvarhelyen megtartott Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlésen határozatban fogadták el az önkormányzati képviselők Székelyföld hivatalos himnuszának.

(WA)

Az eredeti szöveg:

Ki tudja merre, merre visz a végzet
Göröngyös úton, sötét éjjelen.
Segítsd még egyszer győzelemre néped,
Csaba királyfi csillagösvényen.
Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcától zajló tengeren.
Fejünk az ár ezerszer elborítja,
Ne hagyd el Erdélyt, Erdélyt, Istenem!

A közzájon forgó változat:

Ki tudja merre, merre visz a végzet
Göröngyös úton, sötét éjjelen.
Vezesd még egyszer győzelemre néped,
Csaba királyfi csillagösvényen.
Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcának zajló tengerén.
Fejünk az ár, jaj, százszor elborítja,
Ne hagyd elveszni Erdélyt, Istenünk!

A hadak útja

Ha a fej meghal, utána vész a test is. Attila után széthullott roppant birodalma. A meghódított népek fellázadtak, a hun utódok egymás ellen fordították a fegyvert. Véres csatákban elhullottak Attila fiai. Csak egy maradt közülük életben, a legkisebb, legkedvesebb Csaba vezér. Mikor a felszabadult rab népek megosztottak Attila országán, Csaba vezér összegyűjtötte a megmaradt hunokat, és azt mondta nekik.

Messze, messze, ahol a nap támad, Szittyország földjén élnek a mi jó rokonaink, magyar testvéreink. Ha akarjátok, elvezetlek oda, s együtt jövünk vissza, újra elfoglalni Attila apánk országát.

Föl is kerekedett erre a hun sereg, mindössze néhány ezer vitéz asszonyostúl, gyerekestül, de Erdély havas hegyeinél nem jutottak tovább. Ott a Réka-patak partján megállottak, és Csaba megfelezte a hun csapatokat.

Egyik fele velem jön Szittyországba, hírt vinni a testvéreknek, másik fele itt marad a magas bércek közt, és visszavár bennünket.

Azokat, akik ott maradtak, megtanította kőből, fából házat építeni a sátor helyett, s azt mondta nekik.

Meddig a tűz hideg nem lesz,
meddig a folyó le nem foly,
meddig télre tavasz derül,
meddig égből jön az áldás,
addig, jó népem, itt székelj!

És lett e nép neve székely. S hogy nagyobb kedvük legyen a sok ellenség közt itt maradni, megígérte nekik Csaba vezér, hogy hadával tüstént visszafordul segítségükre, ha azt üzenik, hogy bajban vannak.

Üzenhettek tűzzel, vízzel, hírmondótok lehet a levegő vagy akár maga földanyánk is.

Alig lovagoltak el Csabáék egynapi járőföldre, rettentő szél zúgatta körülöttük az erdőt, hozta az üzenetet a levegő.

Vissza, Csaba, vissza, bajban van a székely!

Rögtön visszafordultak a hunok, s mind levágták az ellenséget.

Aztán újra megindultak Szittyország felé. El is mentek jó darabon megáradt folyó állta útjukat. Víz hozta az üzenetet.

Vissza, Csaba, vissza, bajban van a székely!

Harmadszorra már hetedhét országon túl jártak, mikor jeges fürgeteg zúdult rájuk rettenetes ézengéssel, villámlással. Égi tűz hozott üzenetet.

Visszafordultak, megint megmentették a székely véreiket az ellenségtől.

Azután már akadály nélkül elérkeztek Szittyországba.

A magyarok nagy szeretettel fogadták a hun testvéreket. Megosztották velük sátraikat, kenyérüket, meghallgatták hírmondásukat Attila örökről, és végre azt mondták nekik.

Most még gyengék vagyunk arra, hogy átvegyünk akkora örökséget. Sokasodnunk kell még arra. Maradjatok nálunk addig, azután majd együtt induljunk!

Le is telepedtek Csabáék a magyarok közt. Szépen meg is öregedtek, szemüket is lehunyták örök álomra, s a magyarok eltemették őket szép zöld hantok alá, lovastul, kardostul.

Ott aludtak aztán száz meg száz esztendeig háborítatlanul. Akkor megint ellenség fogta körül a székelyeket Erdélyben. Még nagyobb, még hatalmasabb, mint azelőtt. Egy álló hétig harcolt a székely, de hiába! Sok volt az ellenség!

Sötét éjszakán utolsó csatájukat vívták. Reszketett, dobogott lábuk alatt a föld a nagy viaskodásban, s a székelyek öregjei sóhajtoztak.

Hej, Csaba apánk, most már te sem segísz meg bennünket!

Bizony, most is megsegítette.

Székely lábak dobogása végigszaladt hetedhét ország földjén, s megrezentette a halott hunokat a zöld halmok alatt.

Ébredj, Csaba, ébredj, bajban van a székely!

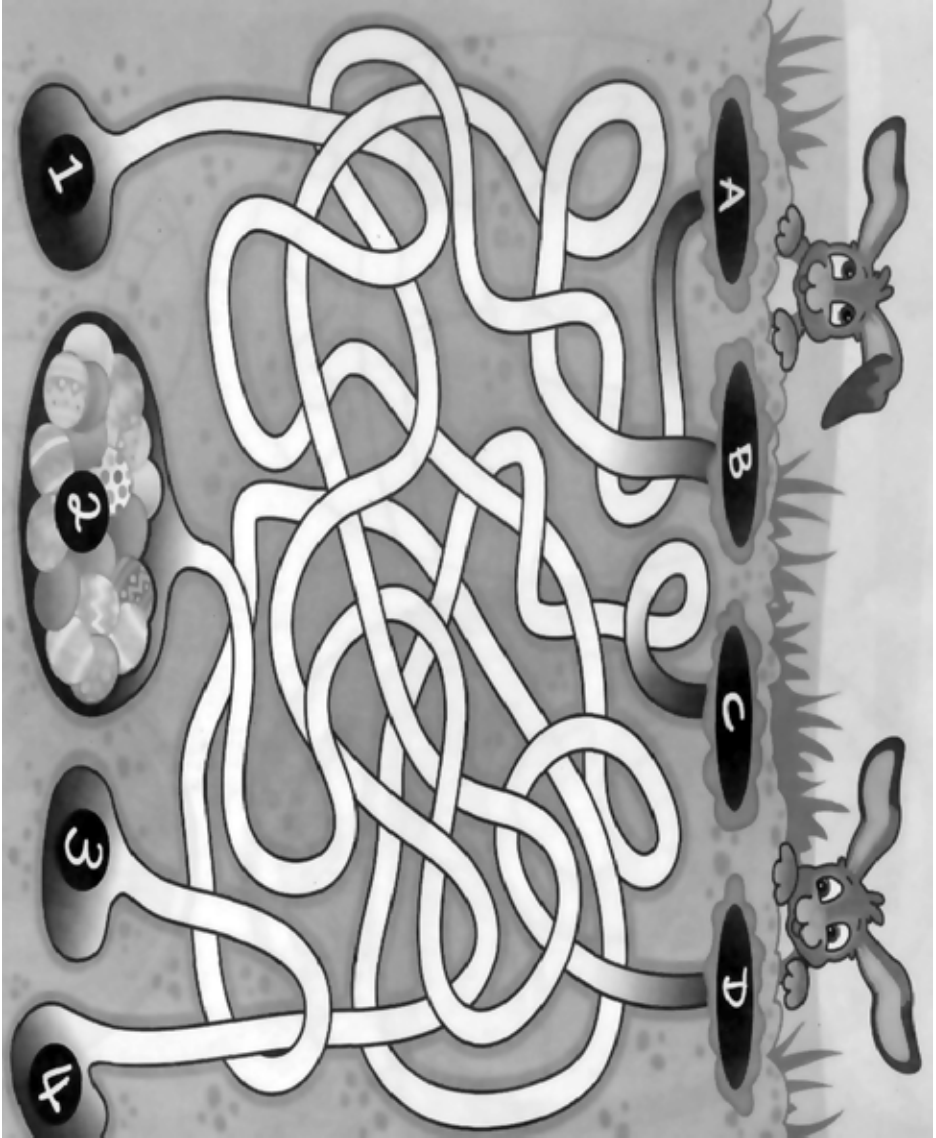
Abban a pillanatban Erdélyország fölött nagy csörgés, csattogás támadt az égboltozaton. Zabla csörgött, kard csattogott, Csaba vezér ragyogó lovasai tűntek föl az égen a csillagok között.

Ne hagyj magad, székely! Itt vannak Csabáék! Égbeli halottak segítik az élő! Új erőre kaptak a székelyek.

Az ellenséget pedig megvette a rémület. Elhányta fegyverét, futott esze nélkül, ki merre látott. Egek országútján robogó lelkekkel ki tudna csatázni?

A székelyek megszabadultak. Csaba vitézei pedig visszatértek a zöld halom alá azon az úton, amelyiken jöttek. Az a fényes fehér út azonban, amit paripáik patkói tapostak, megmaradt az égen, s ma is ott világít. A Tejút az, amelyet a székely ember ma is Hadak útjának hív. Megláthatjátok az égen minden este, ha fölnéztek rá.

(Székely legenda.)

Híres székely írók

Tamási Áron (1897 – 1966)

Kossuth-díjas magyar író. Leggyakrabban az ún. népi írók közé sorolják. Tamási Áron kisbirtokos, sokgyermekes székely földművescsalád gyermekeként született 1897. szeptember 20-án Farkaslakán. Apja Tamás Dénes, földműves, anyja Fancsali Márta. Kilencéves korában pisztollyal ellátta a bal hüvelykujját, ezért a szülők úgy határoztak, hogy taníttatni fogják, mert nem lesz képes elvégezni a gazdasági munkát.

1904-től Farkaslakán járt elemi iskolába. 1910-től a székelyudvarhelyi katolikus főgimnázium tanulója. 1917-ben hadiérettségit tett Gyulafehérváron. 1918-ban karpaszományos örvezetőként az olasz frontra került. Ki akart törni az elődök paraszti életformájából, méghozzá nem is a szellemi élet, hanem a városi-polgári életforma felé. Ezért 1918. november 18-án megkezdte jogi tanulmányait a kolozsvári egyetemen, majd 1921-ben miután végez, a Kereskedelmi Akadémián tanult, ahol 1922-ben szerzett diplomát, utána banktisztviselő Kolozsváron és Brassóban.

Azután szűknek érzi Erdélyt, s mintha mindenestül szakítani akarna származása hagyományaival, huszonhat éves korában, 1923 júliusában kivándorol Amerikába, ahol volt alkalmi munkás, de banktisztviselő is. Pedig akkor már egy novellájával Kolozsvárott pályázatot nyert (Szász Tamás, a pogány – a Keleti Újság novellapályázatán). De írói magamagát Amerikában találta meg. Ott lebbentek elébe látomásként az elhagyott otthon képei, emlékei, hagyományai. A székely népballadák, népdalok és népi mókák ihlették azokat a novellákat, amelyekből első kötete, a Lélekindulás összeállt. Amerikából küldte haza a kéziratot a kolozsvári kiadóhoz, ahol 1925-ben megjelent. Azonnal felfigynek rá: a romániai és a magyarországi irodalom is. Erdély hazavárta ezt a mindenkinél erdélyibb hangütésű író. És a következő évben, 1926 májusában Tamási Áron haza is tért. Ettől kezdve javarészt Erdélyben élt, mígnem 1944-ben Magyarországra települt át. De amikor még romániai lakos és a romániai magyar irodalom ünnepezt írója volt, már a legolvasottabb, a legkedveltebb írók közé tartozott Magyarországon is.

Sütő András (1927 – 2006)

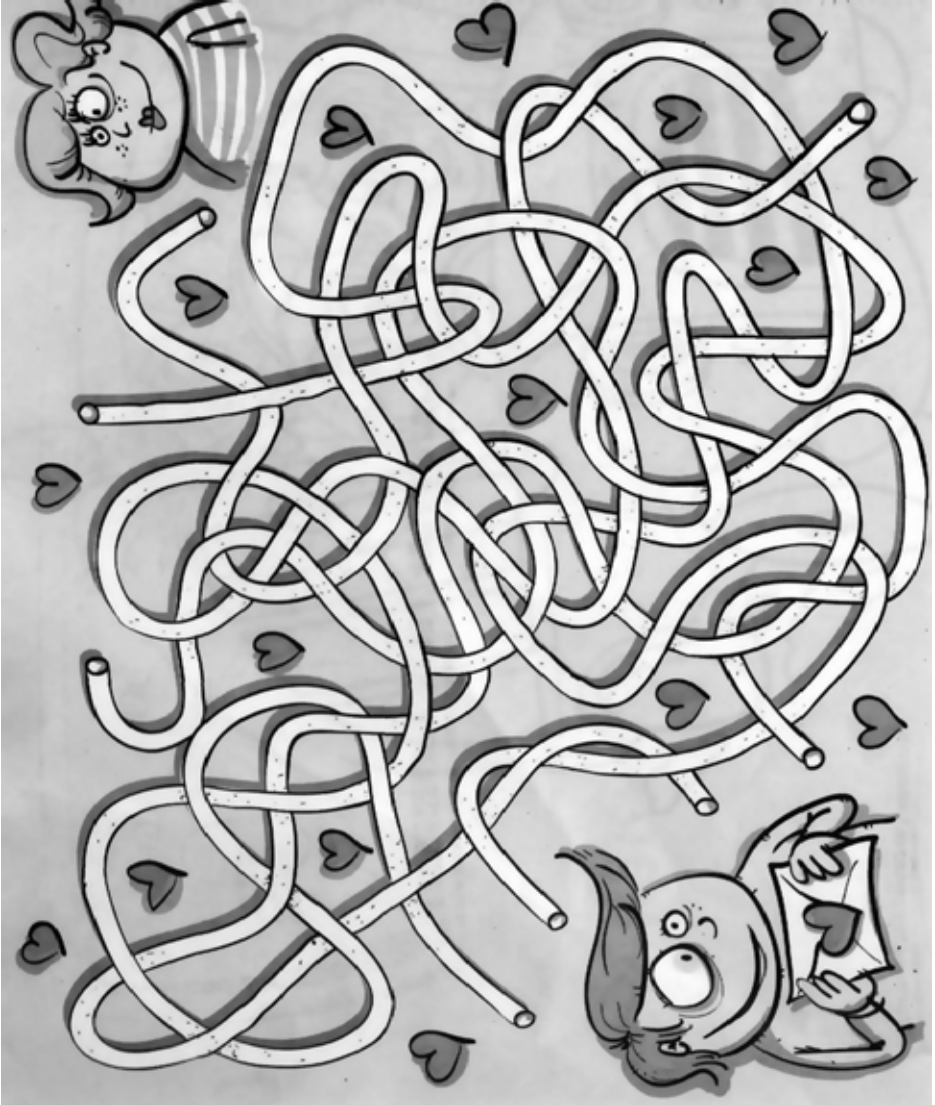
Kossuth-díjas erdélyi magyar író, mezőségi szegényparaszti családból származott. A nagyenyedi református kollégium, majd a kolozsvári református gimnázium diákja volt. Első írását 18 éves korában közölte a kolozsvári Világosság című lap, Levél egy román barátomhoz címmel.

1949-ig Kolozsváron a Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskola rendező szakos hallgatója volt, majd tanulmányait megszakítva a Falvak Népe című hetilap főszerkesztője lett. 1951-ben Bukarestbe költözött, mivel a szerkesztőséget oda helyezték át. Nem tudott azonosulni az ötvenes évek politikai viszonyaival ezért 1954-ben lemondott állásáról és Marosvásárhelyre költözött, ahol 1989-ig helyi lapok főszerkesztői pozícióját töltötte be.

1965-1977 között parlamenti képviselő, 1974-1982 közt a Romániai Írószövetség alelnöke volt. 1980-tól kezdve a Ceaușescu-rezsim betiltotta műveinek kiadását és színdarabjainak bemutatását, ezért 1980 és 1990 között csak Magyarországon tudott publikálni. Ebben az időszakban ő és családja a hatalom és a Securitate folyamatos zaklatásainak voltak kitéve. 1990-ben a fekete március idején veszítette el egyik szeme világát.

Több tucatnyi magas színvonalú prózai és drámai műve a jelenkori magyar írók élvonalába emelte. 1998-ban a Digitális Irodalmi Akadémia egyik alapító tagja volt.

Életének 80. évében, 2006. szeptember 30-án, hosszan tartó betegség után melanomában hunyt el. A marosvásárhelyi vártemplomban volt felravatalozva teste, majd a református temetőben helyezték el.

Miki mókás történetei

A nyuszi, a medve és a róka ül az erdőben. Nyuszika nagyon le van törve, ezért a medve érdeklődik, hátha tudna segíteni:

- Mond, nyuszi, mi a baj?
- Jaj, medve, olyan szörnyű dolog történt velem... ellopták az órámat.
- Tényleg? Nekem meg a teheneimet lopták el az egyik éjszaka.
- A róka csak hallgat, hallgat, majd később megszólal:
- Ajjaj! Már öt óra! Haza kell mennem fejni!

A tanár magyaráz:

– Az araboktól vannak a számaink, a kínaiaktól a porcelán, a naptár a rómaiaktól. Valaki tud még ilyen példát mondani, gyerekek?

Miki jelentkezik.

– Tanár úr, a poharaink a sarki kocsmából vannak, a tányéraink az étteremből, ahol a mama dolgozik, a bor a szomszéd pincéjéből, a paprika a hátsó szomszéd kertjéből, a kisöcsém pedig a postástól.

Vidéki kislány felel ókori történelemből:

Mond meg szépen, kivel harcolt Achilles Trójában.

Plutóval.

Egyáltalán nem! Törd még a fejed!

Néróval.

Szó sincs róla.

Akkor Hektorral. De hogy valamelyik kutyánkkal, az biztos.

Mond csak öcsi! Született valami nagy ember a falutokban? – kérdi az idegen Mikit.

Bácsi kérem, eddig itt még csak csupa kisgyerek született.

Pistikét megkérdezi az édesapja:

- Mond, fiam, hogy állsz az iskolában?
- Nagyon jól, papa. Mindennap egy másik sarokban.

A kislány megkérdezi az anyját:

- Mama, mond csak, ha megnövök és férjhez megyek, nekem is olyan lesz a férjem, mint a papa?
- Igen kislányom, olyan.
- És ha nem megyek férjhez, akkor olyan leszek, mint Éva néni?
- Igen, kislányom.
- Na, mondhatom, szép kilátások...

– Ejnye, Miki! Ebben a dobozban reggel még két szelet csokoládé volt, most pedig csak egy van! Meg tudod ezt magyarázni?

– Igen, apa, nagyon egyszerűen! Reggel még nagyon sötét volt, és így nem vettem észre a másikat.

Összeállította:

Smejkal Magda/íjf. Kokes Zoltán

MEGRENDELÉS, ELŐFIZETÉS

Lapunkra a következő módon lehet előfizetni

a) Postai utalvánnyal az alább megadott címre lehet küldeni a befizetést:

(az utalvány hátlapjára szíveskedjék ráírni: a Prágai Tükör részére)

Csehország: Prágai Tükör szerkesztősége, K Botiči 2, 101 00 Praha 10

b) Bankátutalással az alábbi számlaszámra lehet átutalni a befizetést:

Számlaszám: **27-466.364.0277 / 0100**, Komerční banka, Praha 10

IBAN: **CZ720100000274663640277**

SWIFT (BIC): **KOMB CZPP XXX**

Amennyiben megrendelése alapján postán kézbesítjük az egyes számokat, befizetésüknél

minden egyes számhoz szíveskedjenek postaköltséget számítani:

Csehországban 13,- Kč-t, Szlovákiában 0,5 EUR-t, Magyarországon 100,- Ft-t

Egy szám ára postadíjjal együtt tehát: 43,- Kč, 2,- EUR, 340,- Ft

az egész évfolyam: 215,- Kč, 10,- EUR, 1700,- Ft

Kérjük, hogy befizetésével egyidőben küldje el az a) pont alatt megadott címre a kitöltött megrendelőlapot is.

A lapról Budapesten az alábbi boltokban kaphat tájékoztatást:

Írók boltja. 1061 Bp., Andrássy út 45.

Osiris könyvesbolt. 1053 Bp., Veres Pálné utca 4-6.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Prágai Tükör következő számait

(kérjük, a négyzögbe jelezze be a megrendelt példányszámokat):

2012/1–5 (egész évfolyam)

Az 2012-es évfolyam egyes számait:

2012/1

2012/2

2012/3

2012/4

2012/5

Az előfizetési díjat, valamint a postadíjat, összesen Kč-t

..... EUR-t

..... Ft-ot

..... USD-t

postai utalvánnyal, bankátutalással térítettem

(a megfelelőt kérjük megjelölni)

A megrendelő neve

kézbesítési címe

dátum aláírás